

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2015/5537

KARAR TARİHİ : 30/05/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ :

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ :

ŞİKAYET EDİLEN İDARE :

ŞİKAYETİN KONUSU :

..... Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Şikâyet başvurusu hakkında tesis edilen idari para cezasının kaldırılmasını talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 04/12/2015

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1) Şikâyet başvurusu, Kurumumuza e-başvuru yolu ile gönderilen ve 04/12/2015 tarih ve 12508 sayılı kayıt altına alınan, gerçek kişiler için şikâyet başvuru belgesi vasıtasıyla yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 2015/5537 şikâyet numaralı “Ret Kararı” önerisiyle Kamu Başdenetçisi’ ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyetçinin şikâyet konusuyla ilgili olarak 07/09/2015 tarihinde Kurumumuza yaptığı başvuruya 30/09/2015 tarihli Gönderme Kararı verildiği, Gönderme Kararı üzerine idare tarafından 23/10/2015 tarihinde şikâyetçiye olumsuz cevap verildiği, bu sebeple 04/12/2015 tarihinde yeniden şikâyet başvurusunda bulunduğu görülmüş olup, şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, şikâyetin süresinde yapıldığı, idari başvuru yolları tüketilmiş olduğu anlaşılmış olup, diğer ön inceleme konularında da bir eksikliğin olmadığı bu nedenle şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir hususun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyet başvurusu, ... Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünde ..... sanayi sicil numarası ile kayıtlı olduğunu, **2014 yılı yıllık işletme cetvelini düzenlemediği gerekçesiyle tarafına 835,00 TL idari para cezası kesildiğini**, idari para cezasının kaldırılması yönünde Kuruma yaptığı

itirazın reddedildiğini belirtmiş olup, 25/06/2008 tarih ve 26917 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin E:2006/167 K:2008/86 sayılı kararında yer alan istatistiki amaçla bilgi verilmesi halinde idari para cezasının uygulanmayacağına ilişkin ifadeler dikkate alınarak **tarafına kesilen idari para cezasının kaldırılmasını talep etmektedir.**

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) ... Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nden konuyla ilgili bilgi ve belgeler talep edilmiş olup, Müdürlükçe gönderilen ...../2016 tarih ve ..... sayılı cevabi yazıda özetle;

4.1) Şikayete konu idari para cezasının, 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 5'inci maddesinde öngörülen Sanayi İşletmelerinin senelik işletme cetvellerini takvim senesi sonundan itibaren en geç 4 ay içinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne verme yükümlülüğünü yerine getirilmemesinden dolayı aynı Kanunun 9 uncu maddesine dayanarak kesildiğini, cezanın ...../2015 tarihinde ilgiliye tebliğ edildiğini, şikayetçi tarafından İl Müdürlüğüne cezaya ilişkin olarak herhangi bir itirazda bulunulmadığını,

4.2) Yıllık İşletme Cetveli verme yükümlülüğünün 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunu ve 2014/11 numaralı Sanayi Sicil Tebliğine dayandığını, bu bildirimlerin sanayi sicil belgesi sahibi üretici firmaların bir önceki yıldaki üretimlerinin, makine ve teçhizatlarının kapasitelerinin neler olduğunu görmek amacıyla yapıldığını, şikayetçi tarafından 2012 ve 2013 yıllarına ait yıllık işletme cetvellerinin süresinde verilmiş olduğunu ancak 2014 yılına ait yıllık işletme cetvelinin verilmediğini, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla yapılan yazışmalarda 2014 yılında yıllık işletme cetveli girişinin yapılmadığı hususunun teyit edildiğini,

4.3) Başvurucunun iddialarının yersiz ve hükümsüz olduğunu, şöyle ki şikayetçinin ilk başvurusunda 2014 yılı yıllık işletme cetvelini verdiğini ancak İl Müdürlüğü tarafından reddedildiğini beyan etse de 2014 yılına ait yıllık işletme cetveli ile ilgili hiçbir bilgi girişinin yapılmadığının tespit edilmiş olduğunu, ayrıca şikayetçi tarafından yıllık işletme cetveli verilmesinin istatistiki bilgi olduğu iddia edilse de yıllık işletme cetvelinin kanuni süresi içinde verilen bir beyanname olduğunu, ifade etmiştir.

C. Olaylar

5) .... Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından .../2015 tarihinde şikayet başvurusuna 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun 5 inci maddesinde öngörülen yükümlülüğü yerine getirmemesi sebebiyle aynı Kanunun 9 uncu maddesine dayanılarak 835,00 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiş olup, bu ceza şikayetçiye .../2015 tarihinde tebliğ edilmiştir. Şikayetçi tarafından ...../2015 tarihinde idari para cezasının kaldırılması talebiyle Kurumumuza yapılan başvuruya 30/09/2015 tarihli Gönderme Kararı verilmiştir.

5.1) Gönderme Kararı üzerine .../2015 tarihinde .... Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından idari para cezasının yerinde olduğu ve başvurucunun talebinin reddedildiği şeklinde cevap verilmiştir. Bütün bu gelişmeler sonrasında şikayet başvurusu tarafından söz konusu idari para cezasının kaldırılması talebiyle 04/12/2015 tarihinde tekrar Kurumumuza başvuruda bulunulmuştur.

D. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

6) Şikayet başvurusunun incelenmesi aşamasında .../2016 tarih ve ... sayılı yazı ile .... Valiliği Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nden istenilen bilgi ve belgeler .../2016 tarih ve .... sayılı yazı ile

Kurumumuza gönderilmiş olup idarenin şikâyet konusuna ilişkin açıklamalarına 4 numaralı paragraf ve alt bentlerinde yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

7) 2709 sayılı T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinde; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir”. Hükmünü amirdir.

8) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun Görevi” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında; “ Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” Hükmü yer almaktadır.

9) 6948 Sayılı Sanayi Sicili Kanununun 1’inci maddesinin birinci fıkrasında; “ Bir maddenin vasıf, şekil, hassa veya terkiğini makina, cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal veya istihsal eden yerlerle madenlerin çıkarılıp işlendiği yerler (Sanayi İşletmesi) ve buralarda yapılan işler (Sanayi işleri) sayılır”,

9.1) Aynı Kanunun 5’inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrasında;“(1) Sanayi işletmeleri bir senelik faaliyetlerini, İktisat ve Ticaret Vekaletince hazırlanacak numunesine göre dolduracağı senelik işletme cetvellerinde göstermeye ve bu cetvelleri takvim senesi sonundan itibaren en geç dört ay içinde 2 nci maddede yazılı olduğu veçhile İktisat ve Ticaret Vekaletine göndermeye mecburdurlar. (3) Mücbir sebepleri bildirmek ve bu sebep İktisat ve Ticaret Vekâletince kabul edilmek şartı ile dört ay içinde senelik işletme cetvellerini veremeyeceklere mezkûr Vekaletçe munzam bir müddet verilebilir”,

9.2) Kanunun 9’uncu maddesinde;“(1) Bu Kanun hükümlerine tevfikân sanayi işletmelerini müddetinde sanayi siciline tescil ettirmeyenler veya 2 nci maddeye göre verilen beyannamelerde meydana gelen değişiklikleri kapanma ve faaliyete geçme hâllerini müddetinde ilgili mercilere bildirmeyenler veya senelik işletme cetvellerini zamanında Sanayi ve Ticaret Bakanlığına göndermeyenlere beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.” Hükümleri yer almaktadır.

10) SGM 2014/11 Sayılı Sanayi Sicil Tebliğinin “Yıllık İşletme Cetveli Verilmesi” başlıklı 11’inci maddesinde; “(1) Yıllık işletme cetveli, e-Devlet kapısı veya Bakanlık web sayfası Sanayi Sicil Bilgi Sistemi üzerinden elektronik ortamda verilir. İşletme tarafından elektronik ortamda verilen yıllık işletme cetveli bilgileri İl Müdürlüğü tarafından incelenir ve onaylanır.” Düzenlemesi yer almaktadır

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

11) Anayasa Mahkemesi’nin 25/06/2008 tarih ve 26917 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan E:2006/167 K:2008/86 sayılı kararında; Anayasa Mahkemesi tarafından, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun; istatistiki birimlerin kendilerinden istenen veri veya bilgileri, başkanlığın belirleyeceği şekil, süre ve standartlarda eksiksiz, doğru ve ücretsiz olarak vermekle yükümlü

olduklarına ilişkin 8'inci maddesiyle bu yükümlülüğe uymayanların para cezasıyla cezalandırılacaklarına ilişkin 54'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi hükmünün; **istatistiki** birimlerin kendilerinden istenen bilgileri belirlenen şekil ve sürede eksiksiz ve hatasız olarak vermek zorunluluğuna uyulmaması idari para cezası yaptırımına bağlanmış olmasına karşın, istenilecek veri ve bilgilerin kapsamı ya da sınırlarının ne/neler olacağına, başka bir anlatımla, temel hak ve özgürlüklere müdahale niteliğinde olan veri ve bilgilerin bu zorunluluk kapsamında bulunup bulunmadığına ilişkin herhangi bir düzenlemeye rastlanmadığı, dolayısıyla, istatistiki birimlerin kendilerinden istenildiği takdirde her türlü bilgiyi temel hak ve özgürlüklerine müdahale niteliğinde olsa bile vermek zorunda olduğu, Anayasa'nın 20'nci maddesinde herkesin özel hayatına ve aile yaşayışına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu, yine Anayasa'nın 25'inci maddesinde de herkesin düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahip olduğu, her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimsenin düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamayacağı hüküm altına alındığı, 20'nci madde gerekçesinde, özel hayatın korunmasının her şeyden önce bu hayatın gizliliğinin korunması, resmi makamların özel hayata müdahale edememesi anlamına geldiği, Anayasa'nın 20'nci ve 25'inci maddelerinde yer alan güvencelere rağmen itiraza konu 8'inci madde hükmüyle kişiler, bilgi toplama, saklama, işleme ve değiştirme tekeli olan idareye ve diğer kişilere karşı korumasız bırakılmış olması ve veri toplamanın sınırlarına yasal düzenlemede yer verilmediği gerekçeleriyle iptallerine karar verilmiştir.

12) Anayasa Mahkemesi'nin 28/12/2011 tarih ve 28156 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan E:2010/12 K:2011/135 sayılı kararında özetle; Anayasa Mahkemesi'nin 25/06/2008 tarih ve 26917 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan E:2006/167 K:2008/86 sayılı iptal kararından sonra 5813 sayılı Kanunun 1'inci maddesiyle yeniden düzenlenen 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 8'inci maddesinde öngörülen, istatistikî birimlerin ülkenin ekonomi, sosyal, demografi, kültür, çevre, bilim, teknoloji ve ihtiyaç duyulan diğer alanlardaki resmi istatistikleri üretmek üzere, Anayasa'da belirlenen temel haklar ve ödevler çerçevesinde, kendilerinden istenen veri veya bilgileri, Başkanlığın belirleyeceği şekil, süre ve standartlarda eksiksiz ve doğru olarak ücretsiz vermekle yükümlü oldukları hükmü ile bu yükümlülüğe uymayanların idari para cezasıyla cezalandırılacaklarına ilişkin aynı kanunun 54'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi hükmünün iptali talebiyle yapılan başvurunun incelenmesi neticesinde Anayasa Mahkemesi tarafından; 8'inci maddede bilgi verme yükümlülüğünün sınırının Anayasa'da belirlenen temel hakların ve ödevlerin ihlal edilmemesi olarak belirlendiği, Anayasa'da güvence altına alınan hak ve ödevler gözetilerek **istatistiki birimlerden** bilgi talep edilebileceği, istenilen bilgilerin bu nitelikte olduğunu düşünen istatistikî birimlerin, nedenini açıklayarak bilgi vermekten kaçınabileceği gibi haklarında idari para cezası uygulanması halinde buna itiraz ederek istenilen bilginin temel haklarını ihlal edecek nitelikte olduğunu mahkemeler önünde de ileri sürebilecekleri, bu durumda itiraz konusu kurullarla bireyin hakları ile kamu yararı arasında makul bir denge kurulduğu ve bireylerin haklarına ölçüsüz bir müdahaleye izin verilmediği gerekçeleriyle söz konusu hükümlerin Anayasaya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin reddine karar verilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas'ın Kamu Başdenetçisi' ne Önerisi

13) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; şikâyet konusu olayın hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu değerlendirilerek şikâyetin reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

14) Şikâyet başvurusu 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere; hakkında tesis edilen idari para cezasının kaldırılmasını talep etmektedir.

15) Başvurucu adına kayıtlı olan Mezat Ekmek ve Unlu Mamulleri işletmesinin; ekmek, taze pastane ürünleri ve taze kek imalatı alanlarında faaliyet gösteren sanayi işletmesi niteliğinde olduğu, Sanayi Sicil Kanununun 1 inci maddesi kapsamında .... Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünün evrak kayıt/online sistem kayıtları üzerinde yapılan tetkik sonucunda şikâyet başvurusu tarafından **2014 yılı yıllık işletme cetvelini verme yükümlülüğünün yerine getirilmediğinin tespit edilmesi sonucunda** aynı Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak başvurucuya idari para cezası kararı verildiği anlaşılmıştır.

16) 9 numaralı paragraf ve alt bentlerinde açıklandığı üzere 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanununun ilgili maddelerinde hangi işletmelerin sanayi işletmesi sayılacağı, Sanayi Siciline işletmelerin; kuruluş ve faaliyetleri hakkındaki bilgilerinin, sermayelerinin, makine ve tesislerinin üretim kapasitesinin, ilgili Bakanlık tarafından işletmelerden beyanname ile istenecek olan bilgilerin kaydedileceğinin açık bir şekilde düzenlendiği, aynı Kanunda işletmelere bazı yükümlülükler getirildiği ve bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak yaptırımlara da bu Kanunda yer verildiği, söz konusu yükümlülüklerden birinin Kanununun 5 inci maddesinde düzenlenmiş olan, sanayi işletmelerinin **bir önceki yılla ilgili faaliyetlerinin yer aldığı yıllık işletme cetvellerini yılsonundan itibaren dört ay içinde Bakanlığa vermek zorunda oldukları hükmü olduğu**, aynı Kanununun 9'uncu maddesinde ise 5'inci maddede **öngörülen yükümlülüğü yerine getirmemenin yaptırımının idari para cezası** olarak düzenlendiği görülmektedir.

17) İdari işlem en kısa ifadeyle, idarenin hukuki sonuç doğurmaya yönelik olan irade açıklaması şeklinde tanımlanmakta olup, bir idari işlemin hukuka aykırılık iddiasıyla iptal edilebilmesi için yetki, şekil, sebep, konu ve maksat unsurlarından biri yönünden sakat olması gerekmektedir. Somut olay bakımından şikâyet başvurusu adına verilen idari para cezası kararı da bir idari işlem olup, söz konusu idari para cezası verme kararının yıllık işletme cetveli verme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi sebebiyle Sanayi Sicil Kanuna dayanılarak, usulüne uygun bir şekilde yetkili makam tarafından verildiği tespit edilmiştir.

18) Şikâyet başvurusu tarafından yukarıda 11 numaralı paragrafta açıklanan Anayasa Mahkemesi kararı göz önünde bulundurularak, **istatistiki amaçla bilgi verilmemesi halinde idari para cezasının uygulanamayacağı iddia edilmiş ise de;** Anayasa Mahkemesinin bahse konu kararında söz konusu Kanun hükümlerini; istenilecek veri ve bilgilerin kapsamı ya da sınırlarının ne/neler olacağına, başka bir anlatımla, temel hak ve özgürlüklere müdahale niteliğinde olan veri ve bilgilerin bu zorunluluk kapsamında bulunup bulunmadığına ilişkin herhangi bir düzenlemeye rastlanmadığı gerekçelerine dayanarak iptal ettiği, iptal kararı sonrasında yeniden düzenlenen hükümlere karşı açılan iptal davasının 12 numaralı paragrafta açıklanan Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edildiği, kaldı ki Sanayi Sicil Kanununda getirilen yıllık işletme cetveli verme yükümlülüğünün **istatistiki veri toplamak amacını taşımadığı, sanayi işletmelerinin bir önceki yıldaki üretimlerinin, makine ve teçhizatlarının kapasitelerinin ne olduğunu görmek amacıyla kanuni süresi içinde verilmesi gereken bir beyanname olduğu, şikâyete konu idari para cezasının da bu Kanuna dayanılarak kesildiği, ayrıca şikâyet başvurusu tarafından 2012 ve 2013 yılına ait yıllık işletme cetvellerini süresinde düzenlediği, bu tarihlerde istatistiki amaçlı bilgi olduğu gerekçesiyle herhangi bir itirazda bulunulmadığı,** bununla birlikte Sanayi Sicil Kanunu 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; mücbir sebepleri bildirmek ve bu sebebin ilgili Bakanlık tarafından kabul edilmesi şartıyla dört ay içinde yıllık işletme cetveli veremeyeceklere ek süre verilebileceği imkânı sunulmasına rağmen başvuru tarafından bu hususta herhangi bir başvuruda da bulunulmadığı anlaşılmış olup, **yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri, idareden gelen bilgi belgeler ve tüm dosya kapsamı değerlendirildiğinde idarenin işleminde herhangi bir hukuka aykırılık tespit edilememiştir.**

19) Diğer yandan şikâyet başvurusu tarafından Kurumumuza yapılan başvurular birlikte değerlendirildiğinde; başvurunun Kurumumuza yaptığı Gönderme Kararı ile sonuçlanan 07/09/2015 tarihli ilk başvurusunda; **2014 yılı yıllık işletme cetvelini düzenlemiş olduğu ancak bunun kurumun sisteminde görünmediği iddialarında bulunduğu** ancak başvurunun Kurumumuza yapmış olduğu 04/12/2015 tarihli ikinci başvurusunda söz konusu iddialarına hiç yer vermediği, nitekim Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından yapılan kontrollerde söz konusu işletme hakkında böyle bir bilgi girişinin yapılmadığı tespit edilmesi, ayrıca bu husus Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında yapılan yazışmalar sonucunda da teyit edilmesi sonucunda şikâyetçinin 2014 yılı işletme cetvelini düzenlemiş olduğu yönündeki iddialarının da yerinde olmadığı tespit edilmiştir.

20) **Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri, idarenin cevabi yazıları, yargı kararları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde;** şikâyete konu idari para cezasının Sanayi Sicil Kanunu hükümlerine dayanılarak başvurunun **2014 yılı yıllık işletme cetvelini verme yükümlülüğünün yerine getirmemesi sonucu** usulüne uygun olarak kesildiği, idarece tesis edilen bu işlemde yetki, şekil, sebep, konu ve maksat unsurlarında herhangi bir sakatlık bulunmadığı, idareden gelen bilgi belgeler ve tüm dosya kapsamı değerlendirildiğinde şikâyet başvurusunun ileri sürdüğü iddialarının da yerinde olmadığı, bu nedenlerle **somut olayda herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.**

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

21) T.C Anayasanın “Kanun Önünde Eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13’üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17’nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilmediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

22) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri de beklenmektedir.

23) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde; Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeticeği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartınının 41’inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen " Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası"nda da yer verilmiştir.

24) Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; şikâyet başvurusu kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, Kurumumuz tarafından verilmiş olan Gönderme Kararı üzerine şikâyetçiye İdare tarafından süresi içinde gerekçeli olarak cevap verildiği böylece İdarenin “kanunlara uygunluk”, “makul sürede karar verme”, “hesap verilebilirlik”, “kararların gerekçeli olması” ilkelerine **uygun hareket ettiği**, dolayısıyla idarenin bu yönlerden iyi yönetim ilkelerine uygun davrandığı anlaşılmıştır. Ancak İdarenin, Kurumumuz tarafından verilmiş olan Gönderme Kararı üzerine şikâyetçinin talebini gerekçeli olarak reddetmesine rağmen, karara karşı başvuru yolunu göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle İyi yönetim ilkelerinde vurgulanan “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı anlaşılmış olup**, İdarenin bundan böyle bu ilkelere de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

25) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17’nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21’inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi durumunda, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Ret Kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

26) 2709 sayılı 1982 Anayasasının “Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması” başlıklı 40’ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 15 günlük dava açma süresinden varsa arta kalan süre içerisinde ..... Sulh Ceza Hakimliklerine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda yer alan gerekçeler ve dosya kapsamına göre **ŞİKÂYETİN REDDİNE**,

Kararın şikâyet başvurusu ve .... VALİLİĞİ BİLİM, SANAYİ ve TEKNOLOJİ İL MÜDÜRLÜĞÜ’NE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi